

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครโทรอนโต
 ชาวเด่นประจำสัปดาห์
 ระหว่างวันที่ 22-26 พฤศจิกายน 2564

แคนาดา “จิบ” อาเซียนทำ FTA สำเร็จ (ตอนที่ 1)

เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Ministers: AEM) และรัฐมนตรีเศรษฐกิจแคนาดา ได้มีการประชุมประจำปีระหว่างกันซึ่งเรียกว่า 10th AEM-CANADA Consultation เป็นการประชุมทางไกลและเป็นการประชุมระดับรัฐมนตรีการค้าครั้งแรกในปีหลังจากที่เลื่อนมาตั้งแต่เดือนสิงหาคม เนื่องจากแคนาดามีการเลือกตั้งทั่วไปและเพิ่งจัดตั้งรัฐบาลและคณะรัฐมนตรีสำเร็จในช่วงปลายเดือนตุลาคมที่ผ่านมา

จากการประชุมดังกล่าว รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน-แคนาดา ได้มีมติให้อาเซียนและแคนาดาเริ่มกระบวนการเจรจาเขตการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA) ระหว่างกัน หลังจากที่มีการหารือและได้มอบหมายให้หน่วยงาน/สถาบันวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทำการศึกษามลกระทบของการจัดทำ FTA ASEAN-Canada มาหลายปี ส่วนหนึ่งก็เป็นการ “ซื้อเวลา” ของฝ่ายอาเซียน เนื่องจากที่ผ่านมาอาเซียนมี FTA หลายฉบับที่จำเป็นต้องเร่งดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเร่งการเจรจาความตกลง Regional Comprehensive Economic Partnership หรือ RCEP ให้แล้วเสร็จ ซึ่งเป็นความตกลง FTA ระหว่างอาเซียนและคู่เจรจา 6 ประเทศ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลี อินเดีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ซึ่งมีข้อบท เนื้อหา การวางแผนการดำเนินการความตกลง (Implementation) ที่มีรายละเอียดปลีกย่อยค่อนข้างมาก เพราะประกอบไปด้วยประเทศทั้งหมด 16 ประเทศที่มีระบบ ระเบียบและกระบวนการภายในที่ต่างกัน ความตกลง RCEP คาดว่าจะเริ่มมีผลบังคับใช้ในปี 2565 เมื่อประเทศสมาชิกดำเนินการภายในสำเร็จ

ฝ่ายแคนาดาใช้ความพยายามหลายปีในการที่จะขอเจรจา FTA กับอาเซียน โดยเฉพาะเมื่อบริบทของการเมืองระหว่างประเทศและเศรษฐกิจโลกเปลี่ยนไป อาทิ ความสัมพันธ์ของแคนาดาและสหรัฐอเมริกาที่ไม่ราบรื่นตั้งแต่สมัยอดีตประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ที่ไม่ไว้หน้าแคนาดาและมีมาตรการกีดกันทางการค้ากับแคนาดาที่เป็น

เพื่อนบ้านติดกันและมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดกันมานาน ความสัมพันธ์กับประเทศจีนที่อยู่ในขั้นวิกฤตจากกรณีการจับตัว Huawei มาเกือบ 3 ปี ทำให้กระทบต่อความสัมพันธ์ทุกด้านระหว่างจีนและแคนาดาโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจที่ภาคธุรกิจแคนาดาถึงกับ “กระอัก” เนื่องจากจีนเป็นคู่ค้าสำคัญของแคนาดาทั้งการส่งออกและนำเข้า ซึ่งภาคธุรกิจในแคนาดาที่ทำการค้ากับจีนได้รับผลกระทบกันอย่างถ้วนหน้าและเจ็บปวด อีกทั้งสถานการณ์โควิด-19 ทำให้ระบบห่วงโซ่อุปทานเปลี่ยนไป การขยายตัวของเศรษฐกิจของอาเซียนในภูมิภาคที่ทำให้อาเซียน “เนื้อหอม” ในสายตาของประเทศต่างๆ รวมทั้งแคนาดา ซึ่งในอดีตมุ่งเน้นการค้ากับสหรัฐอเมริกาและจีนเท่านั้น และไม่ได้มีท่าที “เชิงรุก” กับอาเซียนมากนัก

สำหรับอาเซียนเองนั้น แต่ละประเทศก็มีข้อตกลงทางการค้ากับแคนาดาแตกต่างกันไป อาทิ มาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไน เวียดนาม มีความเชื่อมโยงกับแคนาดาและมีการแลกเปลี่ยนสิทธิประโยชน์ทางการค้าระหว่างกันภายใต้ความตกลง Comprehensive and Progressive Agreement of Trans-Pacific Partnership (CPTPP) อินโดนีเซีย อยู่ระหว่างการเจรจาทวิภาคี (Bilateral FTA) กับแคนาดา ประเทศลาว เขมร เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ ได้รับสิทธิประโยชน์ทางการค้ากับแคนาดาผ่านโปรแกรม General Preferential Tariff (GPT) ซึ่งแคนาดาให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีนำเข้ากับประเทศเหล่านี้เหมือนโปรแกรม Generalized System of Preferences (GSP) ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งไทยได้โดนถอนออกจากโปรแกรม GPT เมื่อปี 2558 ทำให้สินค้าส่งออกจากไทยมาแคนาดาจะโดนเรียกเก็บภาษี ซึ่งแตกต่างจากคู่แข่งของไทยในตลาดแคนาดา อาทิ เวียดนาม มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ที่มีความตกลง/อยู่ระหว่างการเจรจาความตกลงกับแคนาดา ทั้งนี้ ที่ประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจ AEM-Canada ได้มอบหมายให้ระดับเจ้าหน้าที่มีการร่างแผนงาน (Work Plan) การดำเนินการเจรจา FTA ระหว่างอาเซียนและแคนาดา อาทิ เช่น กรอบระยะเวลา กำหนดการเริ่มเจรจา แนวทางการเจรจาในเรื่องต่าง และรายละเอียดอื่นๆ โดยเร็วที่สุดเพื่อเริ่มการเจรจาโดยเร็ว

นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มการตลาด รายงานสินค้าและบริการ อื่นๆ

ความเห็นสำนักงาน

การเจรจา FTA ASEAN-Canada ถือเป็น “ก้าวสำคัญ” ในความสัมพันธ์ระหว่างแคนาดาและอาเซียนรวมทั้งไทย โดยจะเป็น FTA ฉบับแรกของอาเซียนและแคนาดาในช่วง Post-Pandemic World ซึ่งจะต้องจับตามองถึงเนื้อหาต่างๆ ที่จะบรรจุในความตกลงฉบับนี้ ภาคธุรกิจใ้แคนาดาโดยเฉพาะผู้นำเข้าสินค้าจากไทยต่างยินดีต่อความสำเร็จของอาเซียนและแคนาดาที่สามารถประกาศการเจรจาอย่างเป็นทางการได้หลังจาก “รอสู้่น” มาหลายปีกับความคืบหน้าการเจรจาจัดทำความตกลง FTA ASEAN-Canada เนื่องจากไทยเป็นประเทศคู่ค้าสำคัญเป็นอันดับ 2 ของแคนาดารองจากเวียดนาม และไทยเป็นประเทศเดียวในอาเซียนที่ยังขาด “แต้มต่อ” ในการทำการค้ากับแคนาดา โดยเฉพาะการส่งสินค้าออกมาแคนาดาที่ไทยยังถูกเรียกเก็บภาษีนำเข้า ต่างจากประเทศอาเซียนอื่นๆ ที่มีข้อตกลงทางการค้ากับแคนาดาแล้ว แน่แน่นอนว่า ความตกลง FTA ระหว่างอาเซียนและแคนาดา จะทำให้ไทยได้รับแต้มต่อในการทำการค้ากับแคนาดามากขึ้น ทำให้สินค้าไทยแข่งขันได้มากขึ้นหากเทียบกับประเทศคู่แข่ง ซึ่งอัตราภาษีนำเข้าถือเป็น “ต้นทุน” ที่ผู้นำเข้าส่งผ่านไปให้ผู้บริโภคหรือผู้ซื้อสินค้า ซึ่งการลดภาระให้กับผู้บริโภคก็จะทำให้สินค้าไทยมีความดึงดูดมากขึ้นกับสภาวะเศรษฐกิจโลกในปัจจุบันที่ทุกประเทศต่างก็ประสบปัญหาสถานการณ์เงินเฟ้อ ซึ่งเป็นผลพวงจากสถานการณ์โควิดในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา

นอกจากผู้ส่งออกไทยจะได้ประโยชน์จากการเจรจา FTA ASEAN-Canada แล้ว วัตถุดิบจากแคนาดาที่นำเข้ามาไทยก็จะมีต้นทุนที่ถูกลงไปด้วย โดยแคนาดาเป็นแหล่งวัตถุดิบของไทย อาทิ เช่น ข้าวสาลี (Wheat) ปุย เยื่อกระดาษ รวมถึงสินค้านำเข้า เช่น เครื่องจักร นอกจากนี้ คาดว่าจะมีข้อบ่งชี้เรื่องความร่วมมือในด้านต่างๆ ที่แคนาดามีความเชี่ยวชาญ ทั้งทั้งแคนาดา อาเซียนรวมทั้งไทย สามารถที่จะใช้ประโยชน์จากความตกลงนี้ในการที่จะร่วมกันต่อยอดมูลค่าการค้าระหว่างกันได้ อย่างไรก็ตาม การเจรจาถือการ “แลกเปลี่ยน” ระหว่างกัน ซึ่งคณะเจรจาของทั้งสองฝ่ายก็ต้องมาดูในรายละเอียดในเรื่องต่างๆ อีกครั้งเพื่อประเมินเท่าที่การเจรจาในเรื่องต่างๆ ทั้งการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน และเรื่องอื่นๆ และที่สำคัญ จะต้องพึงเสียงจากภาคธุรกิจในฐานะเป็นผู้ใช้ประโยชน์จากความตกลงนี้ ทั้งนี้ สคต. ในประเทศแคนาดา จะได้รายงานความคืบหน้าและเนื้อหาสาระในความตกลง FTA ASEAN-Canada เป็นระยะต่อไป

โปรดติดตามความเคลื่อนไหวในการค้าระหว่างประเทศผ่านช่องทางต่างๆ ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ www.ditp.go.th และ www.thaitrade.com หรือโทรปรึกษาเรื่องการค้าระหว่างประเทศที่กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ โทร.1169 (หากโทรจากต่างประเทศ โปรดติดต่อที่ โทร. +66 2792 6900)

- นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มการตลาด รายงานสินค้าและบริการ อื่นๆ